

UCHWAŁA NR XXX/264/2026
RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH

z dnia 13 sierpnia 2026 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 662) w związku z art. 41 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 będący integralną częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzelc Opolskich.

§ 3. Traci moc Uchwała nr LXII/492/2022 Rady Miejskiej W Strzelcach Opolskich z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Porębny

Załącznik do uchwały nr XXX/264/2026
Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich
z dnia 13 sierpnia 2026 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2026 - 2029**

Strzelce Opolskie, 2026 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	2
2. Charakterystyka zjawiska	4
3. Podstawy prawne programu.....	16
4. Główne kierunki działań Gminy Strzelce Opolskie.....	17
4.1.Cele Programu.....	19
5. Realizacja Programu.....	28
6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	32

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz profilaktyki uzależnień behawioralnych.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Program został opracowany na podstawie Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Strzelce Opolskie.

Celem działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest redukcja problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi w całej populacji, a nie tylko w grupach ryzyka. Działania te powinny obejmować szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację, leczenie i reintegrację, a także działania ograniczające szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień. Innymi słowy, **działania podejmowane przez Gminę Strzelce Opolskie na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych powodowanych przez substancje psychoaktywne i uzależnienia behawioralne skierowane będą do wszystkich mieszkańców gminy.**

2. Charakterystyka zjawiska

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych takich jak, alkohol czy narkotyki, uzależnienia behawioralne i przemoc domowa, są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w uzależnienia zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania.

Z najnowszych badań wynika, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu (Badania KCPU dot. uzależnień – 2023 r.).

Na wstępie przedstawiamy wybrane wyniki z ogólnopolskiego badania dotyczącego picia napojów alkoholowych przez młodzież - ESPAD - przeprowadzone w 2024 r. Objęto nim młodzież w wieku 15 – 16 lat jako pierwszą grupę badawczą oraz młodzież w wieku 17 – 18 lat jako drugą grupę badawczą. Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodziej grupy i 91,3% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13,4% uczniów z młodziej grupy i 24,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 67,9% uczniów młodszych i 40,9% uczniów starszych. Wyniki uzyskane w 2015 r. w zestawieniu z wynikami z 2011 r. wskazywały na znaczny spadek odsetka często pijących w młodziej grupie. Po raz pierwszy w historii badania ESPAD mniej niż połowa respondentów nie piła w czasie ostatnich 30 dni od momentu badania. W 2019 r. mieliśmy do czynienia ze stabilizacją tego odsetka, zaś w 2024 r. obserwujemy znaczący spadek. W starszej grupie, w latach 2011-2015, można było mówić o stabilizacji. W 2019 r. nastąpił wyraźny spadek kontynuowany w 2024 r. Należy zwrócić uwagę, że w ocenach respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych jest wysoki. Uczniowie

klas pierwszych, a więc młodzież w wieku 15-16 lat, uznali za bardzo łatwe do zdobycia: piwo – 44,2%, wino – 34,9% i wódkę – 35,9%. Jedynie niewielki odsetek tej grupy badanych uznał za niemożliwe do zdobycia piwo (6,5%), wino (8,0%) i wódkę (9,5%). Młodzież deklaruje podobny poziom dostępu do tytoniu. Za bardzo łatwy do zdobycie uznało go 37,8% pierwszoklasistów, za niemożliwy do zdobycia – jedynie 4,5%. Można zauważyć, że większość badanych nie ma dużych trudności z dostępem do napojów alkoholowych i tytoniu, mimo że według polskiego prawa sprzedaż i podawanie używek nieletnim są zabronione.

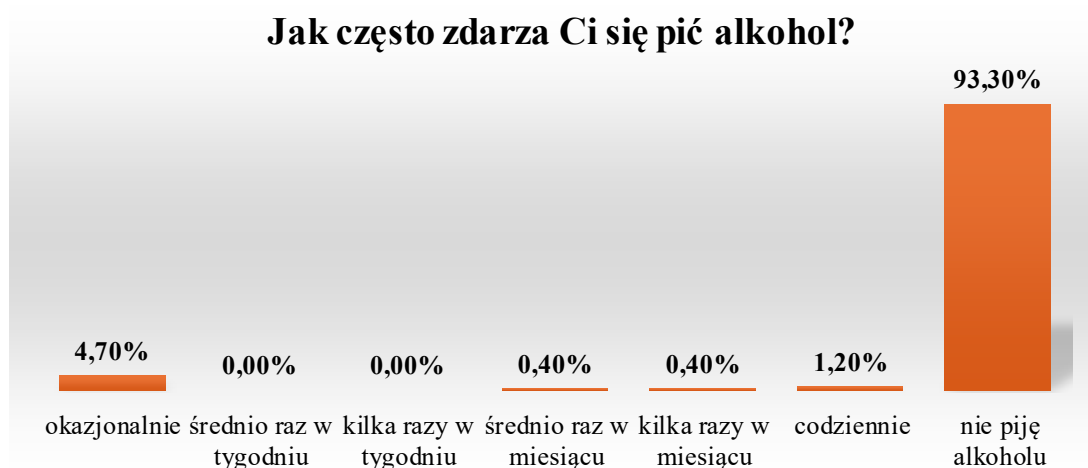
Na terenie Gminy Strzelce Opolskie w II kwartale 2026 roku były prowadzone badania diagnostyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, oraz zjawiska przemocy, w tym przemocy rówieśniczej, oraz przemocy domowej.

Wśród ankietowanych uczniów szkół podstawowych 13,0% uczniów wskazało, że kiedykolwiek spożywało alkohol.

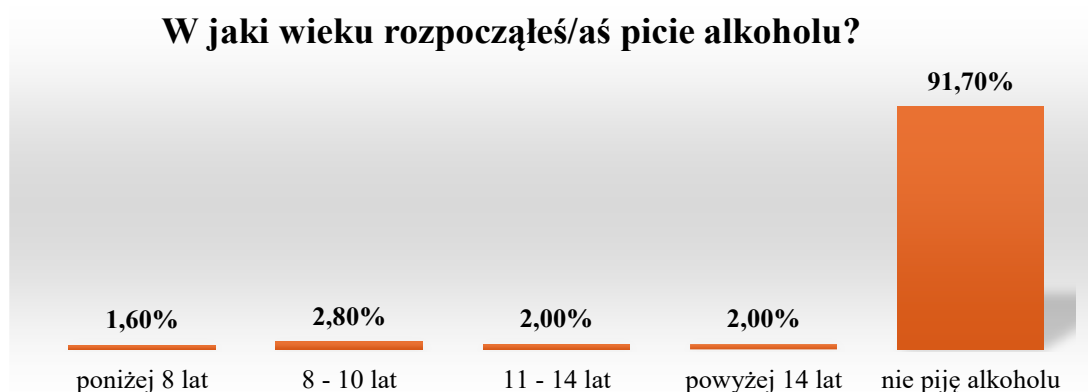
93,3% badanej młodzieży deklaruje, że nie pije alkoholu. **1,2% ankietowanych sięga po alkohol codziennie**, 0,4% średnio raz w miesiącu lub kilka razy w miesiącu, a 4,7% respondentów alkohol pije okazjonalnie.

Jak często zdarza Ci się pić alkohol?

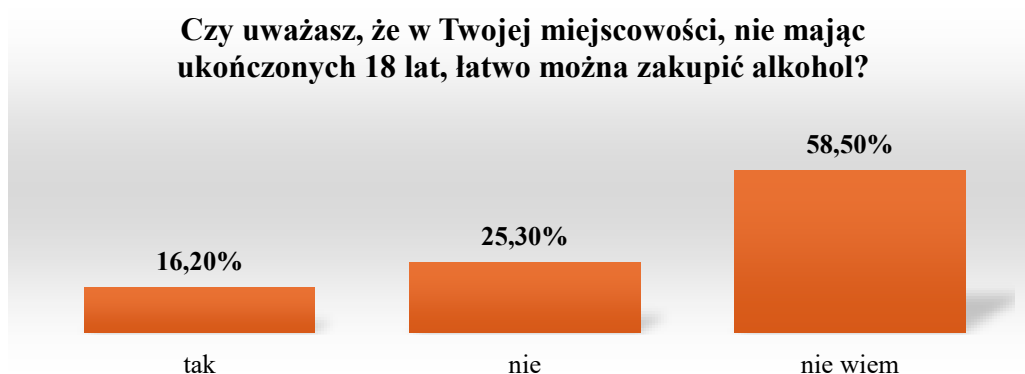
1,6% badanych wskazują, że po alkohol sięgnęło mając poniżej 8 roku życia, 2,8% w wieku 8 – 10 lat, 2,0% w wieku 11 – 14 lat i 2,0% mając powyżej 14 lat.

W jaki wieku rozpocząłeś/aś picie alkoholu?

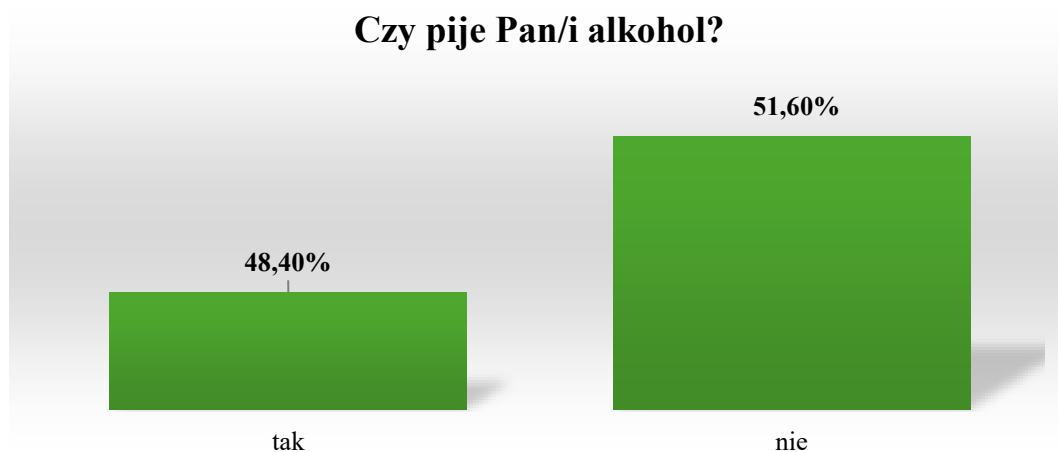
Samodzielnie, kiedykolwiek zakupiło alkohol 2,8% badanej młodzieży. Badani uważają również, że w ich miejscowości łatwo można zakupić alkohol nie mając ukończonych 18 lat – 16,2%.

Czy uważasz, że w Twojej miejscowości, nie mając ukończonych 18 lat, łatwo można zakupić alkohol?

Według danych za 2024/2025 rok, spożycie czystego alkoholu w Polsce wynosi średnio ok. 8,8-11 litrów na mieszkańca rocznie. Mimo lekkich spadków w sprzedaży piwa, Polacy piją dużo, szczególnie wódki, a ponad 3 mln osób nadużywa alkoholu. Raporty wskazują na bardzo wysoką dostępność alkoholu i utrzymującą się kulturę intensywnego picia.

48,4% badanych mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie wskazuje, że pije alkohol. Abstynencję zadeklarowało 51,6% respondentów.

34,6% respondentów pije alkohol okazjonalnie, średnio raz w tygodniu 9,0% badanych oraz kilka razy w tygodniu – 4,8%, średnio raz w miesiącu – 2,7%, kilka razy w miesiącu – 1,6%. 47,3% deklaruje, że alkoholu nie spożywa.

Po dogłębnej analizie otrzymanych wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie można wnioskować, że jednym z istotniejszych

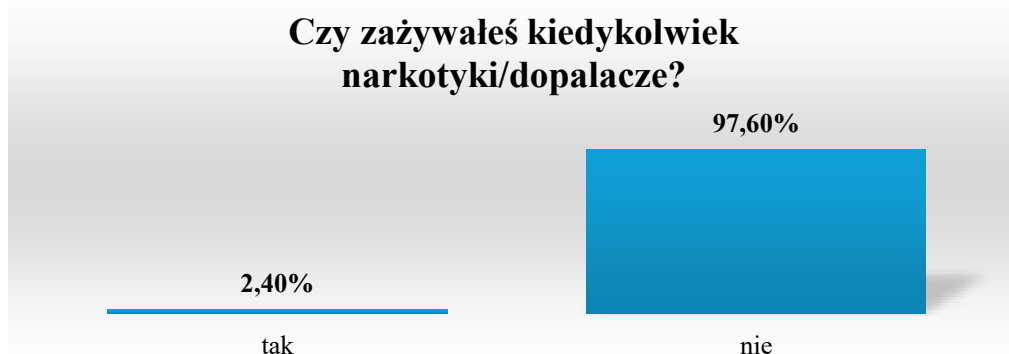
problemów nadal zdaje się być problem picia alkoholu – **13,0% uczniów deklaruje**, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Wyniki badań wskazują, że nadal należy prowadzić działania zmierzające do uświadamiania młodych ludzi o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, szczególnie przez uczniów szkół podstawowych.

Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne z uwagi na różnorodność iniekcji oraz oddziaływania środków. Tak jak dla innych uzależnień, uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone w Polsce wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu, dotyczy ono 4,7 % populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków dotyczy młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata.

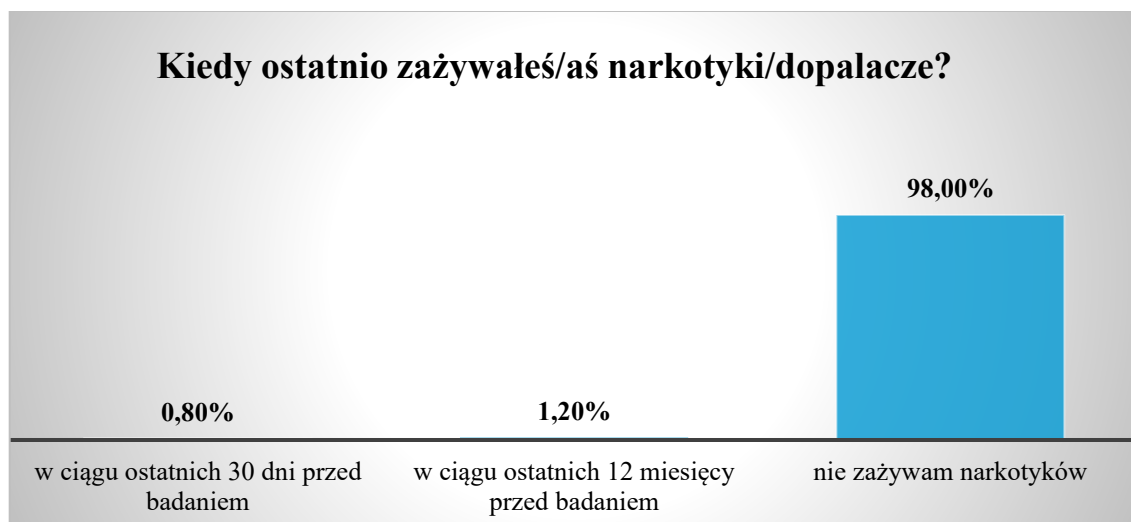
Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

W ciągu ostatnich 10 lat scena narkotykowa zmieniała się w Polsce głównie poprzez pojawienie się bardzo dużej liczby nowych substancji psychoaktywnych. Warto zwrócić uwagę, że duży odsetek osób przyjmujących narkotyki często sięga po alkohol (80%), benzodiazepiny (55%) oraz metadon (57%), czyli substancje legalne.

Wyniki badań prowadzonych na terenie Gminy Strzelce Opolskie wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków **Kiedykolwiek w życiu narkotyki lub dopalacze zażyło 2,4% badanych uczniów.**

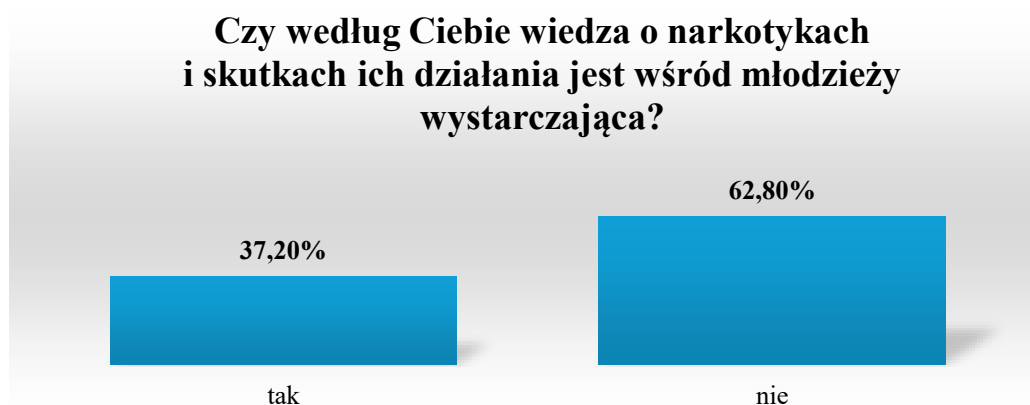

0,8% badanej młodzieży wskazało, że zażywało narkotyki lub dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, 1,2% narkotyki zażywało w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem.

Uczniowie szkół Gminy Strzelce Opolskie, biorący udział w badaniu, określili poziom swojej wiedzy na temat narkotyków i skutków ich działania.

Jedynie 37,2% respondentów uważa, że posiada wystarczającą wiedzę na temat narkotyków, jednak aż 62,8% ankietowanych uważa, że wiedza wśród młodego pokolenia na temat tychże używek jest niewystarczająca.

7,4% badanych mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie wskazało, że zdarzyło im się użyć narkotyków lub dopalaczy, a 92,6% nie używało żadnych substancji psychoaktywnych.

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek zażyć narkotyk/dopalacz?

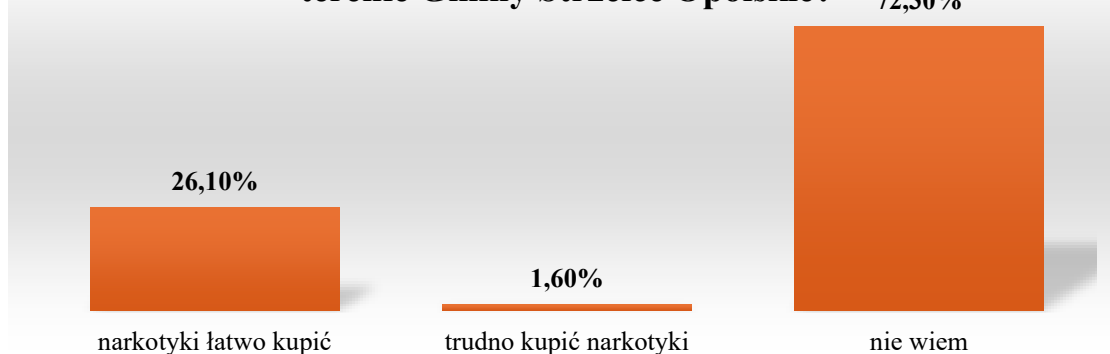
1,1% badanych zażywa narkotyki lub dopalacze okazjonalnie.

Jak często sięga Pan/i po narkotyki/dopalacze?

26,1% badanych mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie uważa, że na terenie Gminy łatwo można kupić narkotyki lub dopalacze, 1,6% ankietowanych uważa, że trudno jest kupić narkotyki lub dopalacze, a 72,3% respondentów nie wie czy na terenie Gminy Strzelce Opolskie dostępne są narkotyki lub dopalacze.

Jak ocenia Pan/i dostępność narkotyków/dopalaczy na terenie Gminy Strzelce Opolskie?

Uzależnienia behawioralne są coraz częściej diagnozowane wśród dzieci i młodzieży. Trzeba je zrozumieć i nauczyć się je rozpoznawać.

Wykorzystywanie osiągnięć technologicznych przez nastolatków (korzystanie z komputera, telefonu komórkowego) przyczynia się do wzrostu możliwości rozwoju w różnorodnych obszarach, daje szeroki dostęp do informacji i umożliwia wykorzystywanie Internetu do rozbudowy kontaktów społecznych w odległych częściach świata. Równocześnie brak zdolności do kontroli pragnienia wykonania czynności z wykorzystaniem nowoczesnych technologii może przybrać formę nałogu – doprowadzić do rozwoju uzależnienia behawioralnego.

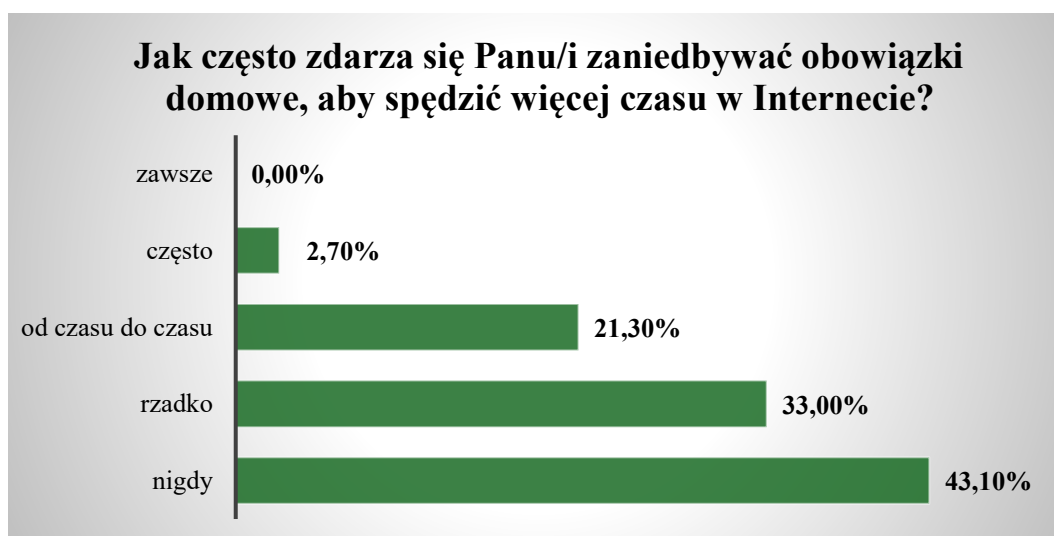
Zjawisko to może dotyczyć także innych zwykłych, codziennych aktywności, takich jak zakupy czy jedzenie. Nie każda czynność, którą wykonujemy często lub nawykowo jest uzależnieniem behawioralnym. Wykonywanie jakiejś czynności, która sprawia dziecku przyjemność, powoduje, że zazwyczaj czuje ono radość, satysfakcję i motywację do dalszego jej wykonywania. Ma poczucie sprawowania nad nią kontroli, tak jak nad swoimi uczuciami. Może w każdym momencie przerwać wykonywanie danej czynności lub ją zakończyć i nie wpłynie to negatywnie na jego samopoczucie ani na inne obszary funkcjonowania. Cechą wspólną zachowań uzależnieniowych jest dążenie do satysfakcji i przeżywania przyjemności, czemu towarzyszy utrata kontroli nad jakimś zachowaniem, co skutkuje brakiem zdolności do oparcia się pragnieniu wykonania konkretnej czynności. Przymusowy charakter działania oraz jego niezmiennosc mimo negatywnych konsekwencji dominują nad funkcjonowaniem człowieka.

O uzależnieniu od jakiejś czynności mówimy wtedy, gdy jej wykonywaniu towarzyszy wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i kontynuowania. Osoba nie tylko spędza dużo czasu na wykonywaniu określonej czynności, ale i na wyobrażaniu jej sobie, planowaniu itd. Pojawia się narastająca trudność w kontrolowaniu tych zachowań, następnie zwiększa się tolerancja, czyli osoba odczuwa potrzebę coraz częstszego wykonywania danej czynności, aby osiągnąć ten sam efekt psychologiczny.

Obok oddziaływań kierowanych do uczniów, w których oprócz działań profilaktycznych ukierunkowanych na uzależnienia od substancji psychoaktywnych, nie powinniśmy zapominać o uzależnieniach behawioralnych, a w szczególności o uzależnieniach od Internetu, czy też komputera. Jak wskazują przeprowadzone badania młodzież i w tym zakresie wykazuje zbyt nadmierne korzystanie z sieci. Młodzi ludzie wskazali w badaniach, że czas wolny spędzają na: 43,1% - na graniu w gry na komputerze, 40,3% na oglądanie TV, 35,6% spędza czas w social mediach, 30,0% surfuje w Internecie i graniu w gry na pieniądze (4,3%).

Dorośli mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie również wiele swego czasu wolnego spędzają na - 39,9% ogląda TV, 23,9% - surfuje w Internecie, 19,1% - spędza czasu w social mediach, 5,9% - gra w gry na komputerze, 0,5% - gra w gry na pieniądze.

Mieszkańcom Gminy Strzelce Opolskie zdarza się zaniedbywać obowiązki domowe, aby więcej czasu spędzić w Internecie. 43,1% badanych nigdy się to nie zdarzyło. 33,0% wskazuje, że zdarza się im to rzadko, 21,3% mówi, że od czasu do czasu, a często 2,7% respondentów zaniedbuje obowiązki domowe.

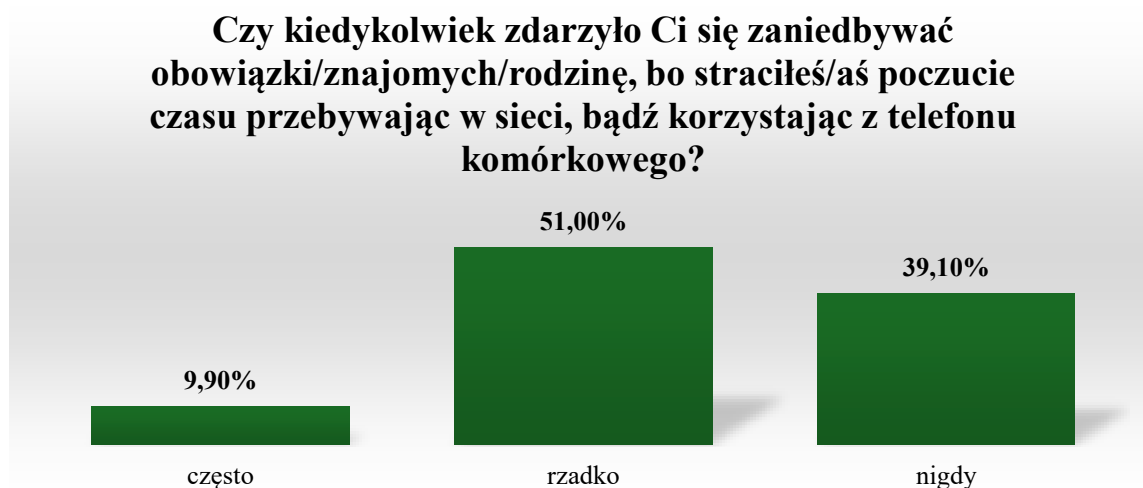

Młodzież należy do grupy, która jest w sposób szczególny narażona na podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym nałogowy hazard. Wśród dzieci i młodzieży do 18 r.ż. obserwuje się najwyższy, w porównaniu z innymi grupami wiekowymi, odsetek osób zagrożonych uzależnienia od hazardu – 12,3%.

28,1% badanych uczniów szkół podstawowych Gminy Strzelce Opolskie grało kiedyś w gry na pieniądze.

9,9% młodych respondentów wskazuje, że zdarza im się często zaniedbywać obowiązki, znajomych czy też rodzinę, bo stracili poczucie czasu, przebywając w sieci, bądź korzystając z telefonu komórkowego, 51,0% mówi, że rzadko, a 39,1% nigdy taka sytuacja im się nie przydarzyła.

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych.

Osobami doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

Skuteczność działań pomocowych w dużej mierze zależy od gotowości osób dotkniętych przemocą domową zarówno do podjęcia decyzji o skorzystaniu ze wsparcia

instytucjonalnego rozumianego jako wsparcie instytucji czy organizacji udzielających pomocy osobom krzywdzonym, lecz także konsekwentnej kontynuacji działań na rzecz poprawy swojego bezpieczeństwa.

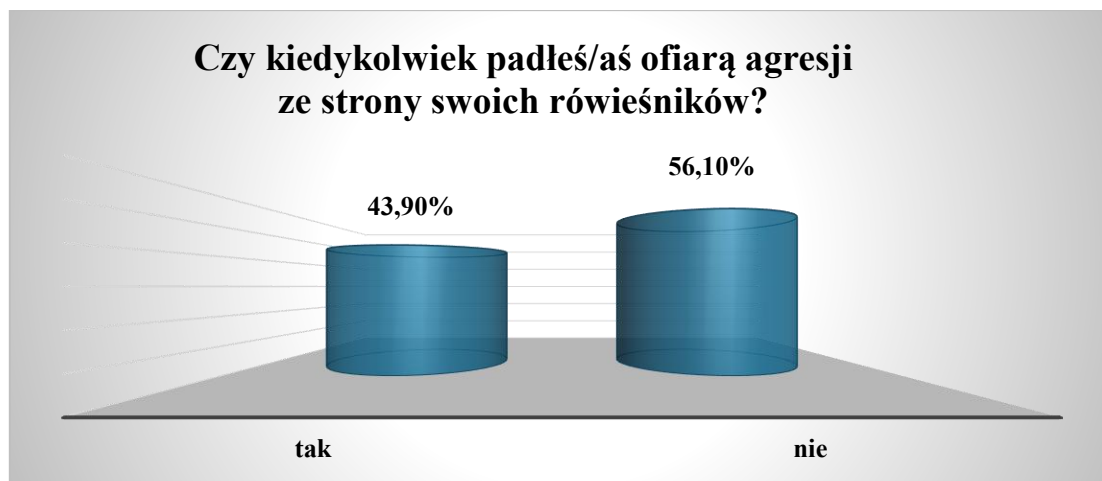
51,4% badanych uczniów szkół podstawowych Gminy Strzelce Opolskie przemocy doświadczyło w szkole, 8,3% przemocy doświadczyło w domu, a 22,1% w świecie wirtualnym (grach komputerowych, filmach, Internecie). Na inne miejsca wskazuje 14,6% badanych.

19,8% ankietowanych wskazało, że zna takie osoby, które z błahych powodów są karane fizycznie przez swoich rodziców.

43,9% respondentów w badaniach wskazało, że stali się ofiarami agresji ze strony swoich rówieśników.

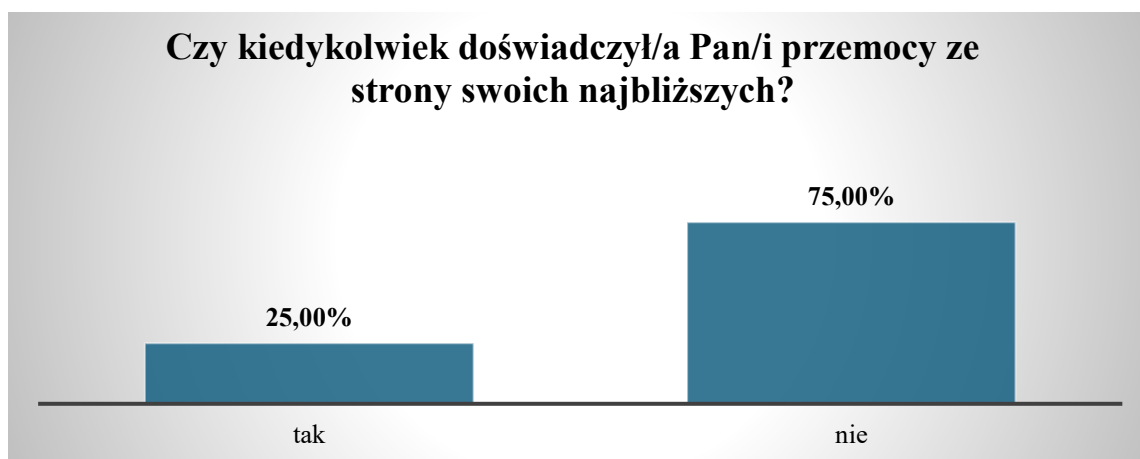
14,6% badanej młodzieży wskazuje, że z agresją w szkole spotyka się bardzo często (kilka razy w tygodniu), 19,0% wskazuje, że agresją w szkole spotyka się dość często (średnio raz w tygodniu). 19,8% mówi, że z agresją w szkole spotyka się dość rzadko (kilka razy w miesiącu) i rzadko (raz w miesiącu) – 26,9%.

19,8% badanej młodzieży mówi, że z agresją w szkole wcale się nie spotyka.

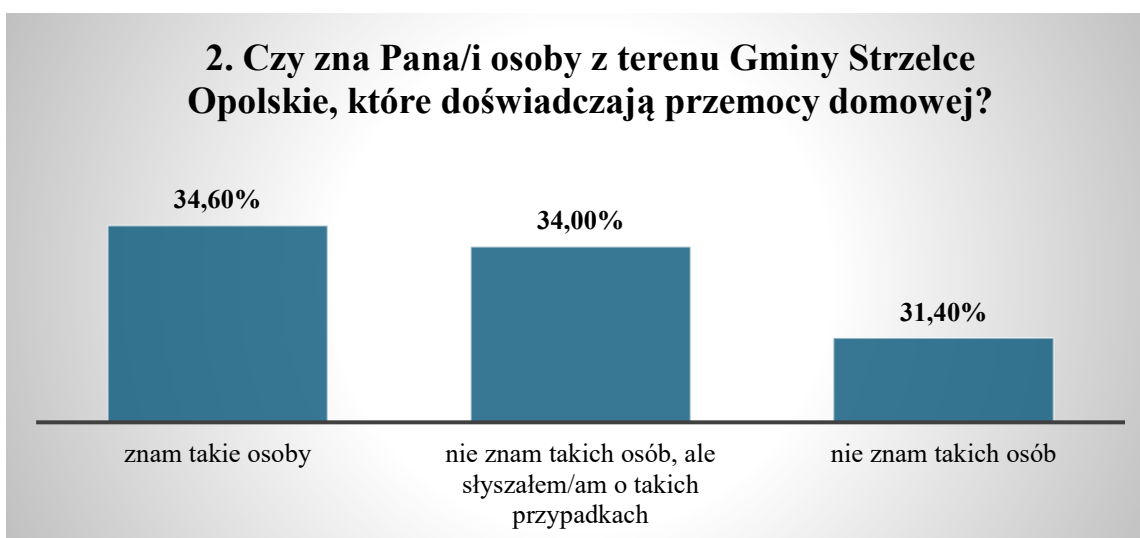
Jest to bardzo niepokojący sygnał, który powinien dotrzeć przede wszystkim do kadry pedagogicznej, by móc jak najszybciej podjąć interwencję w tej sprawie.

Kiedykolwiek w życiu doświadczyło przemocy od swoich najbliższych 25,0% ankietowanych mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie.

34,6% respondentów zna osoby, które doświadczają przemocy domowej. 34,0% nie zna takich osób, ale słyszała o takich przypadkach, a 31,4% nie zna takich osób.

3. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718),

5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 156),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149),
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338),
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2025 r. zmieniające Rozporządzenie w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1886).

4. Główne kierunki działań Gminy Strzelce Opolskie:

1. Planowanie cyklicznych działań profilaktycznych mających na celu zmianę postaw dzieci i młodzieży, oraz jej regularne utrwalanie jak również zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi, oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw:
 - 1) prowadzenie cyklicznych działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych,
 - 2) prowadzenie cyklicznych działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia przemocy, w tym przemocy rówieśniczej,
 - 3) wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych, oraz empatii;
 - 4) wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy; o wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
 - 5) kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności;
 - 6) działania służące poprawie klimatu szkoły.
2. Planowanie szkoleń dla grona pedagogicznego oraz warsztatów profilaktycznych dla rodziców:
 - 1) zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów,

- które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
- 2) budowanie i utrzymanie więzi rodzinnych i dobrych relacji w rodzinie;
 - 3) wspieranie zachowań i postaw rodziców, które mogą być pozytywnym przykładem dla dzieci.
3. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych:
- 1) współpracy między podmiotami działającymi w sferze uzależnień i biorących udział w procedurze „Niebieskiej Karty”;
 - 2) bieżąca współpraca z przedstawicielami służb policyjnych i wymiaru sprawiedliwości w formie spotkań interdyscyplinarnych, oraz szkoleń organizowanych dla wszystkich organizacji i podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy;
4. Wspieranie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe, działające w obszarze leczenia, rehabilitacji, reintegracji oraz prowadzące działania profilaktyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.
5. Warsztaty dla sprzedawców, właścicieli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych z zakresu prawnych regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu małoletnim, a także umiejętności odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych.
6. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
7. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie, mających na celu poszerzenie ich wiedzy dotyczących miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji, gdy osoba mierzy się z problemem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, czy też uzależnienia od czynności - rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Bieżące informowanie mieszkańców m.in. poprzez media społecznościowe o miejscach, gdzie można skorzystać z pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, terapeutycznej i prawnej.
9. Prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, w tym konferencji, porad, seminariów i szkoleń.
10. Organizowanie lokalnych działań profilaktycznych na rzecz środowiska lokalnego.

4.1 Cele Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych, przez dzieci i młodzież, oraz osoby dorosłe z terenu Gminy Strzelce Opolskie.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych, oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą domową.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby korzystające z pomocy terapeutycznej** uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie

w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów. W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie, w tym dla osób uzależnionych,
 - 1) motywowanie zarówno osób z uzależnieniem, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
 - 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, oraz osób używających innych środków psychoaktywnych do zmiany zachowania;
 - 3) udzielanie porad prawnych,
 - 4) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym procesie terapii uzależnień,
 - 5) udzielanie wsparcia i pomocy osobom współuzależnionym i ich rodzinom,
 - 6) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy.
2. Zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze.
3. Dofinansowywanie programów terapeutycznych, rehabilitacyjnych i postrehabilitacyjnych oraz aktywizacji społeczno-zawodowej,
4. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych (np. broszury, ulotki,) dla klientów Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, oraz instytucji i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii na terenie gminy.
5. Podejmowanie, przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
 - 1) przyjmowanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe,
 - 2) prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia,
 - 3) kierowanie osób odmawiających podjęcia leczenia dobrowolnie na badanie

przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,

- 4) kierowanie wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do sądu.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z:
 - 1) Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym,
 - 2) Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba konsultacji w punkcie konsultacyjnym,
- liczba mieszkańców Gminy, które skorzystały z pomocy w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym,
- liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu, w tym i od środków psychoaktywnych,
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- liczba dofinansowanych programów,
- liczba zakupionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja działań z obszaru wsparcia psychologicznego dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień,
2. Realizacja działań podnoszących kompetencje i wspierających osoby pracujące w obszarze wsparcia psychologicznego dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień, w tym:
 - 1) szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami z problemem uzależnień,
 - 2) lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami.
3. Realizacja działań podnoszących kompetencje i wspierających rodziców dzieci z rodzin z problemem uzależnień, w tym:
 - 1) warsztatów i szkoleń rozwijających umiejętności wychowawcze rodziców,
 - 2) włączanie rodziców w elementy programu realizowanego z dziećmi, zarówno te realizowane w formie stacjonarnej, jak i wyjazdowej (obozy, wycieczki), aktywności wykonywane wspólnie przez rodziców i dzieci.
4. Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,
5. Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy domowej, w tym organizowanie szkoleń, warsztatów, treningów dla rodziców.
6. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, treningów.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z:
 - 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich,
 - 2) Placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy Strzelce Opolskie
 - 3) Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Strzelce Opolskie,
 - 4) Komendą Powiatową Policji w Strzelcach Opolskich,

- 5) Instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania zjawisku przemocy domowej.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba udzielonych porad, informacji, konsultacji itp.;
- liczba szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,

Profilaktyka jest szczególną procedurą działania, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne. W warunkach naszego kraju optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

Profilaktyka to promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki. Organizowanie lokalnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych, oraz profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii, oraz

uzależnień behawioralnych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) opartej na naukowych podstawach.

2. Organizowanie działań profilaktycznych z elementami pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy.
3. Organizowanie i prowadzenie działalności opiekuńczo – wychowawczej, w tym działalności profilaktycznej i wolontariatu oraz dożywanie dzieci biorących udział w zajęciach.
4. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki związanej z uzależnieniami behawioralnymi, poprzez prowadzenie warsztatów i szkoleń dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców szkół Gminy Strzelce Opolskie.
5. Organizowanie warsztatów i szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla jednostek i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, w tym dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawicieli Policji, oraz innych osób realizujących gminny program.
6. Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w obszarze profilaktyki.
7. Realizacja działań służących poprawie klimatu szkoły, w tym:
 - 1) dofinansowywanie programów i szkoleń podnoszących kompetencje nauczycieli w skutecznym zarządzaniu i kierowaniu pracą uczniów na lekcjach, rozwijaniu umiejętności psychospołecznych uczniów,
 - 2) dofinansowywanie programów zapobiegających wypaleniu zawodowemu nauczycieli,
 - 3) dofinansowywanie programów i szkoleń przygotowujących nauczycieli do reagowania na przejawy przemocy rówieśniczej.
8. Prowadzenie lokalnych działań edukacyjnych, m. in. w formie lokalnych kampanii, konferencji, porad, seminariów i szkoleń organizacja i finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.
9. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych, takich jak broszury, plakaty, ulotki.
10. Podejmowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, w tym:
 - 1) realizacja zajęć i programów edukacyjnych dla młodzieży,
 - 2) szkolenia dla różnych grup zawodowych.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
przy współpracy z:
 - 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich,
 - 2) Placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy Strzelce Opolskie,
 - 3) innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnień.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba projektów i programów profilaktycznych,
- liczba dzieci uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych,
- liczba rodziców uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych,
- liczba nauczycieli uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych,
- liczba działań opiekuńczo – wychowawczych z programem profilaktycznym,
- liczba działań profilaktycznych,
- liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych,
- liczba szkoleń,
- liczba kampanii lokalnych i ogólnopolskich,
- liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Wspieranie zadań realizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie/trzeźwościowe.

2. Udostępnianie pomieszczeń na spotkania grup samopomocowych.
3. Organizacja i prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych dla osób z uzależnieniem.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnień.

MIERNIKI OSIAGANIA CELU

- ilość zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- liczba uczestników.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 5

Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej

SPOSÓB REALIZACJI:

Działalność centrów integracji społecznej, a także ich misja, cel, funkcje i zadania, grupy docelowe, sposób tworzenia i organizacji placówek zostały opisane w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1718). Zgodnie z jej zapisami podmioty zatrudnienia socjalnego realizują reintegrację zawodową i społeczną poprzez następujące usługi:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu,
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych,
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem,
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

1. Finansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania CIS ze środków przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, jedynie w sposób proporcjonalny do liczby osób z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, w tym osób dorosłych pozostających w relacji z tą osobą, biorących udział w oferowanych przez te placówki zajęciach reintegracyjnych, w tym:
 - a) finansowanie zatrudnienia pracowników realizujących zajęcia,
 - b) finansowanie kosztów utrzymania CIS.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnień.

MIERNIKI OSIAGANIA CELU

- ilość zadań realizowanych przez CIS,
- liczba uczestników.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 6.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Podjęmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń przepisów ustawy,

3. Organizowanie warsztatów i szkoleń dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych, z uwzględnieniem przepisów określających zasady prowadzenia reklamy i promocji napojów alkoholowych,
4. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, z wniosku GKRPA w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Strzelcach Opolskich.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba zaplanowanych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba zrealizowanych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba szkoleń dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych,
- liczba sprzedawców objętych działaniami.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

5. Realizacja Programu

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym **jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii**. Program jest uchwalany przez Radę Miejską w Strzelcach Opolskich.

Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez Pełnomocnika ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- Urzędem Miejskim w Strzelcach Opolskich,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich,

- Komendą Powiatową Policji w Strzelcach Opolskich,
- Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Strzelce Opolskie,
- Placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Strzelce Opolskie,
- Punktem Informacyjno - Konsultacyjnym,
- Placówkami ochrony zdrowia,
- Sądem Rejonowym w Strzelcach Opolskich,
- Prokuraturą Rejonową w Strzelcach Opolskich,
- Organizacjami pozarządowymi i związkami wyznaniowymi, oraz kościołami,

1. Adresaci Programu:

- 1) mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie,
- 2) dzieci, młodzież Gminy Strzelce Opolskie i ich rodziny,
- 3) kadra pedagogiczna szkół, pedagodzy oraz psychologzy szkolni,
- 4) organizacje pozarządowe,
- 5) osoby uzależnione oraz pijące szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodziny.

2. **Środki finansowe** na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Opłaty te stanowią dochód gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

3. Decyzję o przeznaczeniu środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje Burmistrz Strzelce Opolskich.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Pełnomocnikowi ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przy

współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływaną przez Burmistrza Strzelc Opolskich (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:
 - 1) inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu;
 - 2) współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
 - 3) prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych;
 - 4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego, w tym:
 - a) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - b) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - c) kierowanie osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na badania do biegłych,
 - d) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - e) udział w postępowaniu sądowym,
 - f) bieżąca współpraca z Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym;
 - 5) wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich o lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - 6) udział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy;

- g) uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wszczynanie procedury Niebieskiej Karty oraz przekazywanie formularza do Zespołu Interdyscyplinarnego, po jego wypełnieniu.
- 7) inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:
- a) opracowanie projektu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, oraz projektów uchwał Rady Miejskiej,
 - b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją programu,
 - c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją programu,
 - d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania programu.
5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
- 1) przewodniczący Komisji – 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę w czasie jednego posiedzenia Komisji lub jej podzespołu wykonującego określone zadanie,
 - 2) pozostali członkowie Komisji – 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę w czasie jednego posiedzenia Komisji lub jej podzespołu wykonującego określone zadanie,
 - 3) członkom komisji przysługuje wynagrodzenia w wysokości 2% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za każdy udział w rozprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób kierowanych przez komisję do Sądu Rejonowego w celu zobowiązania do leczenia odwykowego i wskazania zakładu leczenia odwykowego;
 - 4) przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka komisji (m.in. kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, koszty podróży na szkolenia, konferencje) uiszczane są według zasad uregulowanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Strzelec Opolskich.
 - a) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 5 płatne jest na podstawie list obecności.

6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 obejmuje zasięgiem czasowym okres czterech lat i zakłada ciągłość realizacji wyznaczonych kierunków działań.

Cel główny i cele szczegółowe, które zostały wyznaczone w niniejszym Programie dotyczą najważniejszych problemów związanymi z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi na terenie Gminy Strzelce Opolskie.

Realizacji określonych celów determinuje konieczność zaangażowania wszystkich możliwych zasobów. Rozwijanie i utrzymanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Monitorowanie i ewaluacja niniejszego Programu stanowią podstawowy warunek wdrożenia. Z uwagi na powyższe, corocznie sporządzany będzie raport z realizacji celów oraz kierunków działania, który zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przekładany będzie przez Burmistrza Strzelce Opolskich, Radzie Miejskiej w Strzelcach Opolskich, do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Wobec potencjalnych zmian zarówno w obszarze ogólnokrajowym, regionalnym lub lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejszy Program, może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze Uchwały Rady Miejskiej.